

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enxeñaría de fabricación e calidad dimensional

Materia	Enxeñaría de fabricación e calidad dimensional			
Código	V12G380V01604			
Titulación	Grao en Enxeñaría Mecánica			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Deseño na enxeñaría			
Coordinador/a	Peláez Lourido, Gustavo Carlos			
Profesorado	Areal Alonso, Juan José Fernandez Ulloa, Antonio Hernández Martín, Primo Peláez Lourido, Gustavo Carlos Prado Cerqueira, María Teresa			
Correo-e	gupelaez@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descripción xeral	Primeira materia de contido curricular non xeneralista dun estudiante da UVigo na escola de enxeñaría industrial dentro do título de grao en enxeñaría mecánica na área de *ingeniería de procesos de fabricación			

Competencias

Código

B3	CG3 Coñecemento en materias básicas e tecnolóxicas que os capacite para a aprendizaxe de novos métodos e teorías, e os dote de versatilidade para adaptarse a novas situacóns.
B8	CG8 Capacidade para aplicar os principios e métodos da calidade.
C26	CE26 Coñecemento aplicado de sistemas e procesos de fabricación, metroloxía e control da calidade.
D1	CT1 Análise e síntese.
D2	CT2 Resolución de problemas.
D3	CT3 Comunicación oral e escrita de coñecementos na lingua propia.
D8	CT8 Toma de decisións.
D9	CT9 Aplicar coñecementos.
D10	CT10 Aprendizaxe e traballo autónomos.
D16	CT16 Razoamento crítico.
D17	CT17 Traballo en equipo.
D20	CT20 Capacidade para comunicarse con persoas non expertas na materia.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer a base tecnolóxica e aspectos básicos dos procesos de fabricación
B3
D1
D2
D3
D8
D9
D10
D16
D17
D20

Comprender os aspectos básicos dos sistemas de fabricación	B3	C26	D1
			D2
			D3
			D8
			D9
			D10
			D16
			D20
Adquirir habilidades para a selección de procesos de fabricación e elaboración da planificación de fabricación	B3 B8	C26	D1 D2 D3 D8 D9 D10 D16 D20
Desenvolver habilidades para a fabricación de conxuntos e elementos en contornas *CADCAM	B3 B8	C26	D1 D8 D9 D10
Aplicación de tecnoloxías *CAQ	B3 B8	C26	D1 D2 D8 D9 D10 D16 D17 D20

Contidos

Tema

Introdución	1. Introdución á Produción Industrial
1.- Enxeñaría de Fabricación	2. Modelización e simulación de procesos de fabricación mecánica 3. Análise, implantación e optimización dos Procesos de conformado 4. Liñas e Sistemas de fabricación Mecánica e a súa simulación: Sistemas *CAM. Sistemas "*transfer". Liñas de producción. Sistemas e células de fabricación flexible. Fabricación integrada. 5. Planificación dos procesos de fabricación: Análise de plano do Deseño. Selección dos procesos e determinación da secuencia de fabricación. Definición de folla de proceso. Xestión tecnolóxica da fabricación.
2.- Calidade *Dimensional	6. O ámbito da *metrología *dimensional. Precisión na industria. Erros de medida. Cadeas de medida 7. Sistemas, máquinas, equipos de inspección e verificación en Fabricación Mecánica. 8. Modelización e medición da calidade superficial 9. *Calibración. A organización *metrológica. Incerteza na medida. *Trazabilidade e *diseminación. Plan de *Calibración. 10. Control estatístico do proceso. Gráficas de control por variables. Gráficas de control por atributos. Capacidade de máquina e do proceso. 11. Calidade das medidas na industria. Avaliación da calidade das medidas. Ferramentas e técnicas para avaliar a calidade *dimensional e os seus custos. 12. Técnicas e sistemas *metrológicos. *Metrología legal e industrial.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	6	3	9
Prácticas en aulas informáticas	12	6	18
Lección maxistral	30	60	90
Probas de tipo test	1	10	11
Informe de prácticas	0	5.5	5.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	15	16.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descripción

Prácticas de laboratorio	As clases prácticas de laboratorio realizaranse en grupos de 20 alumnos máximo, e empregando os recursos dispoñibles de máquinas, equipamento e instrumentos, combinándose coas simulacións e análises realizadas con computador dentro das prácticas en aulas de informática.
	Nota.- Debido ao orzamento concedido á área de enxearía de procesos de fabricación, as prácticas de laboratorios poderían ter que ser *substituidas por clases de resolución de problemas en lousa se non existisen medios suficientes ou adecuados
Prácticas en aulas informáticas	As *prácticas en aulas de informática realizaranse en grupos de 20 alumnos máximo e empregando os recursos dispoñibles de equipos e software, combinánndoas coas experiencias de taller das prácticas de laboratorio.
	Nota.- Se non se atendese a solicitude de renovación do software "Production *Module" por falta de orzamento, as prácticas relacionadas con este software poderán ser *substituidas por clases de resolución de problemas en lousa.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Prácticas de laboratorio	Faise un seguimento individualizado do desenvolvemento de cada práctica comprobando que os logros esperados sexan os adecuados en cada fase de execución de forma que a evolución na aprendizaxe sexa estruturada. Os entregables son avaliados de forma individualizada e comunicáse ao alumno, no seu caso, as carencias e necesidades de subsanación dos documentos ou arquivos solicitados.
Prácticas en aulas informáticas	Faise un seguimento individualizado do desenvolvemento de cada práctica comprobando que os logros esperados sexan os adecuados en cada fase de execución de forma que a evolución na aprendizaxe sexa estruturada. Os entregables son avaliados de forma individualizada e comunicáse ao alumno, no seu caso, as carencias e necesidades de subsanación dos documentos ou arquivos solicitados.
Probas	Descripción
Probas de tipo test	Avalíanse individualmente as competencias adquiridas a través dunha proba tipo test, descrita detalladamente no apartado de avaliación
Informe de prácticas	Os entregables son avaliados de forma individualizada e comunicáse ao alumno, no seu caso, as carencias e necesidades de subsanación dos documentos ou arquivos solicitados.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Avalíanse individualmente as competencias adquiridas a través dunha proba escrita de resolución de problemas e/ou exercicios, descrita no apartado de avaliación

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Probas de tipo test	Esta proba valora os coñecementos adquiridos nas clases de aula e de prácticas e o traballo persoal do alumno a estas asociado. Resultados de aprendizaxe: - Coñecer a base tecnolóxica e aspectos básicos dos procesos de fabricación. - Comprender os aspectos básicos dos sistemas de fabricación - Adquirir habilidades para a selección de procesos de fabricación e elaboración da planificación de fabricación - Aplicación de tecnoloxías *CAQ	25 B3 B8	C26 D1 D2 D3 D8 D9 D10 D16 D17 D20
Informe de prácticas	Os informes ou memorias de prácticas servirán para a avaliación, só se o alumno opta pola avaliación continua e, sempre que sexa na primeira convocatoria, tal como explícase na sección outros comentarios. Resultados de aprendizaxe: - Adquirir habilidades para a selección de procesos de fabricación e elaboración da planificación de fabricación - Desenvolver habilidades para a fabricación de conxuntos e elementos en contornas CADCAM - Aplicación de tecnoloxías CAQ	20 B3 B8	D1 D2 D3 D8 D9 D10 D16 D17 D20

Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas obxectivas de avaliación do proceso de aprendizaxe a través da formulación de problemas e/ou exercicios de aplicación para que o estudiante desenvolva de forma teórico-práctica soluciones adecuadas a cada problema e/ou ejercicio exposto. Resultdos do parentizaxe: - Coñecer a base tecnolóxica e aspectos básicos dos procesos de fabricación - Adquirir habilidades para a selección de procesos de fabricación e elaboración da planificación de fabricación Aplicación de tecnoloxías *CAQ	55	B3	C26	D1
			B8	D2	
				D3	
				D8	
				D9	
				D10	
				D16	
				D17	
				D20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Compromiso ético:

Espérase que o alumno presente un comportamento ético adecuado. En caso de detectar un comportamento non ético (copia, plaxio, utilización de aparellos electrónicos non autorizados, por exemplo) considerarase que o alumno non reúne os requisitos necesarios para superar a materia. Neste caso a cualificación global no presente curso académico será de suspenso (0.0).

Non se permitirá a utilización de ningún dispositivo elecrónico durante as probas de avaliación salvo autorización expresa. O feito de introducir un dispositivo electrónico non autorizado na aula de exame será considerado motivo de non superación da materia no presente curso académico e a cualificación global será de suspenso (0.0).

PRIMEIRA CONVOCATORIA: Os alumnos poden optar entre dous sistemas de avaliación:

A.- Sen Avaliación Continua.

A avaliación baséase nun Exame Final que consta de dous partes (a+b):

a.- Test de ata 20 preguntas, que poden ser tanto da parte de docencia de aula como da de prácticas. O test pode incluir preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos,□). Os erros no test restan a probabilidade de acertar (é dicir, se unha pregunta do test é de elección múltiple e resposta única nas que son catro respuestas posibles, o erro restaría 1/4 do valor da pregunta, e desa maneira nos outros diferentes tipos de posibles preguntas). O valor do test é do 35% do exame

b.- Problemas e/ou exercicios que poden ser tanto da parte de docencia de aula como de prácticas. O valor desta parte do exame é do 65%

B.- Avaliación Continua. Consta de dous partes:

a.- Exame (8 puntos sobre 10 do total da materia) que consta de dous partes: Test (2,5 puntos sobre 8 do total do exame) dun máximo de 20 preguntas, que poderán ser da parte de docencia de aula ou das prácticas. O test pode incluir preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos,□). Os erros no test restan a probabilidade de acertar (é dicir, se unha pregunta do test é de elección múltiple e resposta única nas que son catro respuestas posibles, o erro restaría 1/4 do valor da pregunta, e desa maneira nos outros diferentes tipos de posibles preguntas). Resolución de problemas e/ou exercicios (5,5 puntos sobre 8 do total do exame), que poderán ser da parte de docencia de aula ou das prácticas.

b.- Xustificación de Prácticas a través de memoria ou informe das mesmas (2 puntos sobre 10 do total da materia).

Para aprobar a materia deberase obter unha cualificación mínima do 40% en cada parte available, é dicir: Para o caso A: débese obter tanto no test como na parte de problemas un mínimo de 4, se se valora sobre 10 cada una das partes do exame. Se non se supera ese mínimo en cada parte o alumno non poderá obter máis dun 4.9 na cualificación global final. Para o caso B: débese obter una cualificación mínima de 4 en cada unha das tres partes availables: prácticas, test e problemas/exercicios. Se o estudiante non alcanza o mínimo de 4 sobre 10 en cada parte available non podrá obter máis dun 4.9 na cualificación global final de toda a materia.

SEGUNDA E POSTERIORES CONVOCATORIAS

En segunda e posteriores convocatorias o Sistema de Avaliación limítase, únicamente, á opción A das explicadas no caso da Primeira convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Serope Kalpakjian, Steven R. Schmid, **Manufactura, ingeniería y tecnología**, 7ª, Pearson Education, 2014

Bibliografía Complementaria

Alting, Leo, **Procesos para Ingeniería de Manufactura**, 1ª, Alfaomega, 1990

Todd, Robert H., **Fundamental principles of manufacturing processes**, 1ª, Industrial Press, 1994

Pfeifer, Tilo, **Manual de gestión e ingeniería de la calidad**, 1^a ed. español, Mira Editores, 1999

Barrentine, Larry, **Concepts for R&R studies**, 2nd., ASQ Quality Press, 2003

William F. Hosford and Robert M. Caddell, **Metal forming : mechanics and metallurgy**, 2nd., Prentice Hall, 1993

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Materiais e tecnoloxías en fabricación mecánica/V12G380V01912

Selección de materiais e fabricación de medios de producción/V12G380V01932

Tecnoloxías avanzadas de fabricación/V12G380V01935

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Expresión gráfica: Expresión gráfica/V12G380V01101

Fundamentos de sistemas e tecnoloxías de fabricación/V12G380V01305

Resistencia de materiais/V12G380V01402

Outros comentarios

Uso de *FAITIC para o seguimento da Avaliación Continua.

As comunicáns cos estudantes faranse a través da Plataforma de *teledocencia *Faitic, polo que é necesario que o estudiante acceda ao espazo da materia na plataforma previamente ao comezo da docencia. Antes da realización das prácticas para a realización das prácticas, resolución de problemas e/ou exercicios recomendase consultar a Plataforma *FAITIC para dispor de normativa, manuais ou calquera outro material necesario que especificamente se deba usar e/ou se permita.

O estudiante que accede a terceiro do grao de mecánica, e en concreto a esta materia, debería a este nivel ter capacidade mínima para:

- Utilizar instrumentos de medición e verificación *dimensional no laboratorio/taller.
- Usar estatística no Control de Calidade.
- Acutar e definir tolerancias de forma adecuada e precisa a elementos mecánicos
- Representar mediante *CAD 3D *piezas e convxuntos básicos
- Usar e coñecer as máquinas-ferramenta manuais e as súas operacións básicas.
- Elaborar programas básico de *CN en torno e *fresadora, e seleccionar as ferramentas.
- Planificar procesos de mecanizado, deformación e *soldeo para elaborar pezas e/ou convxuntos básicos.
- Aplicar a teoría da Elasticidade e saber representar estados *tensionales a través de círculos de *Mohr.

Se o estudiante accede sen estas competencias, non poderá ter un proceso de aprendizaxe *óptimo e necesitará un tempo maior para a adquisición e posta ao día nas súas capacidades para que a formación final sexa a esperada.

Para matricularse nesta materia é necesario ter superado ou ben estar matriculado de todas as materias dos cursos inferiores ao curso no que está emprazada esta materia.